

Józef M. Dołęga

"Fragmenty filozoficzne, seria 4:
Logika, praktyka, etyka, przesłanie
filozofii Tadeusza Kotarbińskiego,
księga pamiątkowa ku uczczeniu
osiemdziesiątolecia filozofii
Tadeusza Kotarbińskiego", red. W.
Gasparski, A. Strzałecki, Warszawa
1991 : [recenzja]

Studia Philosophiae Christianae 29/1, 196-197

1993

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

tarne. Wynika to nieuchronnie z faktu posiadania przez ludzi samowiedzy, dzięki której jako podmioty poznające czynią samych siebie przedmiotami poznania. Brak jednak pełnej samowiedzy o sobie zmusza ich do odwoływania się do różnych systemów metafizycznych. Omawiana praca, poprzez klarowną prezentację tak różnorodnych ujęć, wnosi ład konieczny do ich zrozumienia i umożliwia wyrobienie sobie całościowego obrazu zmagają człowieka nad wyświetleniem swej własnej natury.

Arkadiusz Jabłoński

Fragmenty Filozoficzne, seria 4: *Logika, praktyka, etyka, przesłania filozofii Tadeusza Kotarbińskiego*, księga pamiątkowa ku uczczeniu osiemdziesięciolecia filozofii Tadeusza Kotarbińskiego, red: W. Gasparski i A. Strzalecki, TNP, Warszawa 1991, 317.

1. Towarzystwo Naukowe Prakseologii wydało serię czwartą *Fragmentów Filozoficznych* zawierającą materiały z Sesji Naukowej zorganizowanej w 80-lecie filozofii Tadeusza Kotarbińskiego, która odbyła się 29—30 maja 1990 r. w Warszawie. Skład komitetu programowego tej Sesji tworzyli następujący profesorowie: Aleksander Gieysztor (Prezes PAN); Wojciech Gasparski (Przewodniczący Komitetu Redakcyjnego *Dzieł Wszystkich* T. Kotarbińskiego, Kierownik Zakładu Prakseologii i Naukoznawstwa IFiS PAN); Leon Gumański (Zastępca Przewodniczącego Komitetu Nauk Filozoficznych PAN, Uniwersytet w Toruniu); Edward Hajduk (Prorektor WSP w Zielonej Górze); Janina Kotarbińska (Członek Komitetu Redakcyjnego *Dzieł Wszystkich* T. Kotarbińskiego); Zbigniew Kuderewicz (Przewodniczący Komitetu Nauk Filozoficznych PAN, UW filia w Białymstoku); Ilja Lazari-Pawłowska (UŁ); Jerzy Pelc (UW); Piotr Płoszajski (Dyrektor IFiS PAN w Warszawie); Marian Przełęcki (UW); Tadeusz Pszczołowski (Przewodniczący Rady Redakcyjnej kwartalnika *Prakseologia*); Henryk Stonert (ATK); Tadeusz Styczeń (KUL); Klemens Szaniawski (Prezes Polskiego Towarzystwa Filozoficznego, UW); Jan Woleński (Zastępca Przewodniczącego Komitetu Redakcyjnego *Dzieł Wszystkich* T. Kotarbińskiego, UJ); Andrzej Wyczański (Sekretarz Wydziału I Nauk Społecznych PAN); Andrzej Strzalecki (Sekretarz Organizacyjny, Zakład Prakseologii i Naukoznawstwa IFiS PAN). Książka ta została wydana dzięki pomocy finansowej Centrum Upowszechniania Nauki PAN. Przypominamy tutaj wydane wcześniej *Fragmenty Filozoficzne* w trzech tomach: seria pierwsza ku uczczeniu piętnastolecia pracy nauczycielskiej prof. T. Kotarbińskiego w Uniwersytecie Warszawskim, Warszawa 1934 (pozycja ta została wydana nakładem uczniów); seria druga ku uczczeniu czterdziestolecia pracy nauczycielskiej prof. T. Kotarbińskiego w Uniwersytecie Warszawskim, PWN, Warszawa 1959; seria trzecia ku uczczeniu prof. T. Kotarbińskiego w osiemdziesiąt rocznicę urodzin, PWN, Warszawa 1967.

2. Materiały zawarte w prezentowanym tomie *Fragmentów Filozoficznych* poprzedzone są *Przedmową* W. Gasparskiego (11-13) i *Słowem wstępnym* A. Wyczańskiego (14-18). Czytelnik znajdzie w tych tekstach dobre wprowadzenie w istotny moment przesłania filozoficznego T. Kotarbińskiego. Całość materiału została podzielona na następujące części: *O filozofii Tadeusza Kotarbińskiego* (19-58); *O naukach praktycznych* (57-138); *O logice* (137-144); *O działaniu* (145-220);

O wartościach (219-256); *Przesłania* (257-284) i *Dyskusja panelowa* (285-317).

O filozofii T. Kotarbińskiego odczyty wygłosili następujący autorzy: Henryk Hiż, *Rozważania o filozofii Tadeusza Kotarbińskiego* (19-28); W. Gasparski, *Filozofia Tadeusza Kotarbińskiego filozofią praktyczności* (29-38); Ryszard Jadcak, *Kilka uwag o stosunku Kazimierza Twardowskiego do Tadeusza Kotarbińskiego* (37-44); Jerzy Świader, *Analiza porównawcza prakseologii w ujęciu Tadeusza Kotarbińskiego i Ludwika von Misesa* (45-53).

O naukach praktycznych wygłoszono następujące referaty: Zon Tsing, *Filozofia techniki — epistemologiczna czy prakseologiczna? Pewne nauki płynące z chińskiej filozofii techniki* (58-68); W. Gasparski, *Metodologia projektowania a metodologia ogólna i metodologia nauk praktycznych* (69-78); Andrzej Strzalecki, *Reguły i style rozwiązywania problemów praktycznych* (79-94); Jan Doroszewski, *Zarys teorii rozwiązywania medycznych problemów decyzyjnych* (95-112); Ladislav Tondl, *Praxiology and the origin of a design problem* (113-128); Danuta Miller, *Odpowiedzialność projektanta za skutki działalności projektowej* (129-134).

O logice wygłoszono jeden wykład: J. Woleński, *Paradoks intensjonalności: próba rozwiązywania à la Kotarbiński* (137-141).

O działaniu zostały zaprezentowane następujące wykłady: A. Zvie Bar-On, *O przyczynowości w działaniu: koncepcja T. Kotarbińskiego i jej odmiany w prakseologii współczesnej* (145-156); Bożena Wrzeńska, *Formalizacja prakseologii — tak czy nie?* (157-164); Victor Alexandre, *Méthode d'analyse structurale* (165-186); Ryszard Wawrzyńczak, *Prakseologia umysłu podmiotu działającego* (187-202); Marek K-Mlicki, *Prakseologia działań zbiorowych* (203-210); Piotr Sienkiewicz, *Teoria walki Tadeusza Kotarbińskiego a systemowe badania nad wojną i pokojem* (211-216).

O wartościach wygłoszono następujące wykłady: Jmo Airaksinen, *Goals and ethics: Comments on Kotarbiński* (219-228); T. Pszczołowski, *Wieloaspektowość realizmu praktycznego* (229-236); Anna Lewicka-Strzalecka, *Sens empiryczny postawy praktycznej* (237-253).

Przesłania o filozofii T. Kotarbińskiego wygłosili: J. Kotarbińska, *Przesłania Tadeusza Kotarbińskiego* (257-264); Stanisław Borzym, *Postawa aktywnego uczestnictwa w życiu intelektualnym* (265-270); Abraham Moles, *Théorie des actes: Implication et intrication — En hommage à T. Kotarbiński* (272-275); Zbigniew Pietrański, *Optymalizacja czynu a filozofia życia* (277-286).

W dyskusji panelowej na temat: *Przesłania filozofii Tadeusza Kotarbińskiego a współczesność* (289-317) zabrali głos: W. Gasparski (moderator dyskusji), J. Kotarbińska, T. Pszczołowski, J. Pelc, J. Kuczyński, P. Płoszajski, J. Woleński, M. Przełęcki, M. Sójka, M. K. Mlicki, D. Miller.

3. Cztery tomy *Fragmentów Filozoficznych* są bogatym materiałem do wstępnej analizy działalności naukowo-twórczej Kotarbińskiego. Zwłaszcza prezentowany tom może stanowić punkt wyjścia do analizy zagadnień z zakresu koncepcji filozofii, charakterystyki nauk praktycznych, zagadnień z logiki, problematyki działania i wartości. Ponadto dyskusja panelowa ukazała niektóre problemy dyskusyjne i otwarte oraz wskazała na możliwości uzgodnień i wyjaśnień zdarzeń biograficznych i zagadnień merytorycznych.

Józef M. Dołęga